

GIẢNG DẠY TRỰC TUYẾN CÁC BỘ MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC HIỆN NAY

Trịnh Quang Dũng

Trường Đại học Kinh tế - Đại học Đà Nẵng

Email: quangdungct88@gmail.com

Đỗ Thị Ngọc Dương, Nguyễn Phương Anh

Trường Đại học Công nghệ Đồng Nai

Ngày nhận bài: 29/5/2019

Ngày PB đánh giá: 15/7/2019

Ngày duyệt đăng: 19/7/2019

TÓM TẮT

Giảng dạy bộ môn Lý luận chính trị tại các trường Đại học hiện nay luôn được quan tâm, đổi mới, đặc biệt tăng cường ứng dụng khoa học công nghệ vào giảng dạy. Bên cạnh các hình thức dạy học truyền thống trên lớp, các bộ môn Lý luận chính trị có thể áp dụng hình thức học trực tuyến E-learning. Muốn thực hiện tốt hình thức học trực tuyến đòi hỏi giảng viên và nhà trường cần có quá trình chuẩn bị kỹ lưỡng, cùng với việc đổi mới đồng bộ nội dung, phương pháp, hình thức kiểm tra đánh giá, kết hợp linh hoạt các hình thức dạy học... để tạo hiệu quả cao nhất trong giảng dạy bộ môn. Bài viết tập trung làm rõ một số nội dung sau: quá trình chuẩn bị cho hoạt động giảng dạy trực tuyến các bộ môn Lý luận chính trị; quá trình giảng dạy trực tuyến các bộ môn Lý luận chính trị; kết quả đạt được và một số kiến nghị.

Từ khóa: Phương pháp dạy học, giảng dạy trực tuyến, bộ môn Lý luận chính trị, trường đại học

ONLINE TEACHING OF POLITICAL THEORY AT CONTEMPORARY UNIVERSITY.

ABSTRACT:

Teaching of the political subjects at university today, especially e-teaching, has increasingly been attracting administrators' and teachers' attentions. Lectures use different teaching methods via either online or offline. An effective lesson requires universities and teachers' good preparation of contents, methods, assessment. The article focuses on the three main points: preparation, teaching, findings and suggestions.

Key word: Teaching methods, e-teaching, political theory subjects, universities.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Cuộc cách mạng công nghệ lần thứ tư đã và đang tác động rất mạnh mẽ đến mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, đặc biệt trong lĩnh vực giáo dục đại học. Ngày nay, với sự phát triển của công nghệ, các hình thức dạy và học cũng như các phương pháp dạy và học đã có nhiều bước chuyển biến tích cực. Cuộc cách mạng công nghệ giúp giảng viên lựa chọn cho mình nhiều hình thức và phương pháp dạy học khác nhau, tạo điều kiện giúp sinh viên tiếp cận và ứng dụng công nghệ nhiều hơn vào hoạt động học tập của bản thân tại các trường Đại học. Bên cạnh những hình thức dạy học truyền thống như giảng dạy trực tiếp trên lớp, giảng viên hoàn toàn có thể xây dựng kế hoạch giảng dạy với nhiều hình thức dạy học khác nhau. Có thể kể đến như theo hình thức trực tuyến E-learning; hình thức học online, dạy học kết hợp với các hoạt động thực tiễn, trải nghiệm, những hình thức kiểm tra đánh giá đa dạng và phong phú... nhằm thu hút sinh viên tham gia vào quá trình học tập một cách chủ động, tích cực nhất.

Trong những năm vừa qua, đổi mới hoạt động giảng dạy các bộ môn Lý luận chính trị luôn được các nhà trường Đại học quan tâm, đặc biệt thay đổi các hình thức dạy học nhằm vào việc phát huy năng lực của người học. Hình thức dạy học truyền thống trực tiếp trên lớp là hình thức dạy học cơ bản. Tuy nhiên, trong xu thế phát triển của Cuộc cách mạng công nghệ lần thứ tư như hiện nay, thì cần đa dạng hơn nữa các hình thức dạy học, kết hợp nhiều hoạt động khác nhau, làm phong phú hoạt động giảng dạy, tạo được sự hứng thú cho sinh viên khi học những bộ môn lý luận này. Đặc biệt với hình thức học trực tuyến đặt ra cho giảng

viên và các trường Đại học nhiều vấn đề cần chuẩn bị và giải quyết. Vì vậy, vấn đề “Giảng dạy trực tuyến các bộ môn Lý luận chính trị tại các trường Đại học hiện nay” có ý nghĩa quan trọng về lý luận và thực tiễn sâu sắc trong các nhà trường hiện nay.

2. NỘI DUNG

2.1 Giảng dạy trực tuyến E-learning các bộ môn Lý luận chính trị

Thuật ngữ “Giảng dạy E-learning” là thuật ngữ mới trong khoa học giáo dục tại Việt Nam và trên thế giới, thuật ngữ này chỉ được xuất hiện khi các trường tại các quốc gia sử dụng công nghệ thông tin ứng dụng vào giảng dạy. Sự vận dụng tối đa các công cụ khoa học hiện đại đã đưa giáo dục chuyển sang một giai đoạn mới trong sự phát triển của giáo dục. Giảng dạy E-learning chính là việc thay đổi các phương pháp và hình thức dạy học cũ bằng hình thức dạy và học mới trên cơ sở của khoa học, lấy phần mềm khoa học, công nghệ làm trung tâm của sự phát triển giáo dục, làm thay đổi phương thức hoạt động dạy và học tại các nhà trường. Thuật ngữ này, càng trở nên thông dụng với sự phát triển không ngừng nghỉ tại các nước đặc biệt dưới sự tác động của Cách mạng công nghệ thông tin.

Hoạt động giảng dạy E-learning đã được Việt Nam áp dụng và đưa vào thực tiễn ở một số trường Đại học lớn, cũng có được những kết quả ban đầu. Với hình học E-learning này, người ta có thể sử dụng 2 hình thức cụ thể: một là, sử dụng phần mềm công nghệ, các bài video, audio... gửi đến cho sinh viên, từ đó sinh viên theo dõi và thực hiện các nhiệm vụ mà giảng viên đưa ra. Hai là, giảng viên sử dụng mạng xã hội, vclass, hoặc phần mềm

online trực tiếp phát hình ảnh, video, trao đổi trực tiếp giữa giảng viên và sinh viên.

Hiện nay, tại nhiều trường Đại học ở Việt Nam đã áp dụng hình thức học trực tuyến các bộ môn Lý luận chính trị, kết hợp giữa trực tuyến với học trên lớp, đem lại được nhiều hiệu quả trong giảng dạy của giảng viên và học tập của sinh viên. Tuy nhiên, để nâng cao hơn nữa chất lượng giảng dạy, các trường đại học và mỗi giảng viên giảng dạy bộ môn Lý luận chính trị phải tìm hiểu và vận dụng sáng tạo, kết hợp linh hoạt các hình thức dạy học hiện có, cần có sự chuẩn bị kỹ lưỡng các hoạt động hỗ trợ cho hoạt động trực tuyến.

2.2 Quá trình chuẩn bị cho hoạt động giảng dạy trực tuyến các bộ môn Lý luận chính trị

Lựa chọn hình thức dạy học phù hợp

Với hình thức dạy học E-learning, giảng viên có thể sử dụng hai hình thức cụ thể: một là, sử dụng phần mềm công nghệ, các bài video, audio... gửi đến cho sinh viên, từ đó sinh viên theo dõi và thực hiện các nhiệm vụ mà giảng viên đưa ra. Hai là, giảng viên sử dụng mạng xã hội, vclass, hoặc phần mềm online trực tiếp phát hình ảnh, video, trao đổi trực tiếp giữa giảng viên và sinh viên.

Với bộ môn Lý luận chính trị, chúng tôi đã lựa chọn và thử nghiệm, áp dụng hai hình thức cơ bản sau đây:

Quay video bài giảng làm tài liệu giảng dạy và tham khảo cho sinh viên. Giảng viên quay lại những bài giảng trong các môn (hoặc lựa chọn một số nội dung trong nội dung các môn: Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác – Lenin; Tư tưởng Hồ Chí Minh; Đường lối của Đảng Cộng sản Việt Nam). Sau khi hoàn thành

bài giảng, thông qua phần mềm Edmodo, video này sẽ được giảng viên gửi cho sinh viên để sinh viên theo dõi, thực hiện các nhiệm vụ mà giảng viên nêu lên trong video khi học trên lớp. Mỗi môn học sẽ quay video một số chương, bài, giảng viên xác định nội dung phù hợp để tiến hành quay. Với hình thức này, video sẽ lưu giữ được lâu hơn, phục vụ đa dạng cho các khóa học khác nhau.

Trao đổi trực tiếp trên Edmodo khi học online. Đây là hình thức giảng viên sẽ gửi câu hỏi tại thời điểm học online, giảng viên yêu cầu sinh viên tham gia đúng giờ học, tiếp đến, giảng viên đặt câu hỏi cho cả lớp thảo luận, mỗi câu trả lời của sinh viên sẽ là cơ sở để đánh giá mức độ tham gia lớp học của sinh viên. Sinh viên sẽ tranh luận, thảo luận những chủ đề mà giảng viên đã hướng dẫn. Điều kiện để thực hiện hình thức này là giảng viên phải gửi nội dung học tập trước đó cho sinh viên tìm hiểu, trong quá trình học, giảng viên phải giải đáp câu hỏi liên tục, đặc biệt giảng viên phải linh hoạt trong việc xây dựng nội dung thảo luận trên Edmodo để tạo sự mới mẻ khi học tập của sinh viên, kết thúc buổi học, phải có những bài test để đánh giá sinh viên tham gia học tập. Những câu hỏi được giảng viên đưa ra nên là những câu hỏi mang tính định hướng, gợi mở và có sự vận dụng linh hoạt những quan điểm của Chủ nghĩa Mác – Lenin, Tư tưởng Hồ Chí Minh hay một đường lối của Đảng Cộng sản Việt Nam vào trong thực tiễn cuộc sống của sinh viên, để sinh viên dễ suy nghĩ, vận dụng và học hỏi được nội dung bài học.

Hai hình thức học online như vậy đều có những mặt tích cực cũng như những hạn chế nhất định:

Với hình thức dạy theo video: Bài giảng của giảng viên sẽ được cụ thể hóa thành các clip, video bài học, sinh viên có thể theo dõi tại nhà, hoặc học tập tại những nơi có mạng internet, được theo dõi nhiều lần bài giảng, từ đó sẽ giúp sinh viên định hướng nội dung học tập và có thể nắm chắc nội dung bài học. Tuy nhiên, với hình thức này, giảng viên phải mất thời gian chuẩn bị thực hiện video. Đó là việc xây dựng ý tưởng, kịch bản giảng dạy, lời dẫn, nội dung giảng dạy, các hình ảnh, video minh họa... đặc biệt giảng viên phải thực hiện quay video trong phòng quay. Khi quay giảng viên phải làm theo kịch bản có sẵn, lời dạy theo mẫu nên có thể sẽ gây sự nhàm chán, hoặc khô cứng, giảng viên có thể chưa diễn đạt hết ý tưởng của bản thân với bài học. Hơn nữa, không phải giảng viên nào cũng tự tin quay video, đòi hỏi giảng viên phải có nhiều kỹ năng, kỹ thuật khác nhau trước ống kính. Hạn chế tiếp theo, thể hiện ở chỗ, sinh viên với các clip giảng dạy này sẽ khó theo dõi bài học, hoặc không chú ý đến bài học, không xem hoặc xem không tập trung vào bài giảng, vì đặc thù những bộ môn lý luận thường có nội dung dài, tư duy, lý luận nếu không có cách truyền đạt hứng thú thì sẽ gây ra sự nhàm chán cho sinh viên khi nghe và xem video trên internet... nên với hình thức này, video giống như một tài liệu tham khảo từ đó giảng viên sử dụng và đưa ra những yêu cầu khác nhau đối với sinh viên thực hiện.

Với hình thức đặt câu hỏi trực tiếp trên Edmodo khi tham gia học online. Việc hỏi trực tiếp trên phần mềm Edmodo sẽ giúp sinh viên phản ứng linh hoạt, nắm bắt được nhiều vấn đề, vận dụng tư duy để trả lời nhanh những câu hỏi giảng viên

đưa ra, trên cơ sở đó nắm bắt bài học, với hình thức này giảng viên và sinh viên tương tác được với nhau nhiều hơn, nhanh chóng thuận lợi hơn. Tuy nhiên, với hình thức học này sẽ đòi hỏi giảng viên phải tập trung theo dõi những câu trả lời của sinh viên và giải đáp trực tiếp cho sinh viên, cũng đòi hỏi năng lực giải quyết vấn đề của giảng viên phải vững vàng, bản lĩnh khi không có thời gian quá nhiều để trả lời cho sinh viên, làm cho sinh viên hiểu và thu nhận được tri thức ngay trực tiếp khi trao đổi với giảng viên. Đồng thời, giảng viên phải nhanh chóng suy nghĩ ra những chủ đề hấp dẫn liên quan đến bài học. Những chủ đề học có thể được giảng viên lựa chọn từ trước, song những chủ đề này thường khô khan, thiếu sự thú vị đối với sinh viên, nên cũng đòi hỏi giảng viên nhanh ý lựa chọn những chủ đề thu hút được sinh viên tham gia tranh luận, đồng thời cũng phải tránh những câu hỏi đòi hỏi sinh viên trả lời theo giáo trình, hàn lâm, khô cứng, áp đặt một chiều... làm được điều đó cũng đòi hỏi phải có những kỹ năng và trình độ nhất định. Hơn nữa, việc tham gia trực tiếp như vậy, sẽ khó kiểm soát số lượng sinh viên tham gia vào tranh luận, đặc biệt là đối với những lớp có sĩ số đông như các bộ môn Chính trị - Pháp luật thường là từ 100 sinh viên trở lên trên 1 lớp. Đối với những lớp này, giảng viên cập nhật liên tục các câu trả lời của sinh viên, thường là sau 5 phút sinh viên sẽ gửi câu trả lời, giảng viên phải đọc, cho ý kiến, đặt câu hỏi rất nhanh chóng cho sinh viên phản hồi. Tuy nhiên, điểm tích cực của hình thức này là sinh viên phải đọc tài liệu, tìm hiểu nội dung sẽ học để trả lời cho chính xác, giảng viên phải chú ý với những câu trả lời sao chép từ bạn sinh viên khác, từ nguồn tài liệu và internet để

tránh những trường hợp các em làm việc hình thức.

Với những điểm mạnh, cũng như hạn chế của các hình thức học E-learning như vậy, bộ môn Lý luận chính trị đã sử dụng phương án sau đây: học trực tiếp bằng các câu hỏi đưa cho sinh viên tại thời điểm online kết hợp với quay bài giảng làm tài liệu gửi cho sinh viên theo dõi từ trước khi vào tiết học, đồng thời đa dạng hóa các hình thức đánh giá kiểm tra sinh viên khuyến khích sự sáng tạo cho sinh viên.

Trong phương án dạy học này: giảng viên nhấn mạnh đến việc tổ chức lớp học online trực tiếp trên hệ thống edomodo. Giảng viên đưa ra những vấn đề tranh luận cho sinh viên, những vấn đề này nên là những quan điểm chủ yếu của chủ nghĩa Mác – Lenin, Tư tưởng Hồ Chí Minh và yêu cầu sinh viên đánh giá, nhận xét, vận dụng và so sánh vào cuộc sống hiện nay, từ đó giảng viên có thể thu nhận ý kiến và phản hồi cho sinh viên, mỗi chủ đề được lựa chọn sẽ khiến sinh viên nắm được những vấn đề cơ bản của bài học, đồng thời phải giải đáp cho sinh viên thông qua việc đưa các đáp án ngay sau khi kết thúc từng nội dung thảo luận, và tiếp tục những chủ đề tiếp theo, giảng viên có thể sử dụng video làm tài liệu tham khảo, kèm theo file word những nghiên cứu của giảng viên đến cho sinh viên tìm hiểu trước khi vào học chính thức. Kết hợp với việc ngày càng đa dạng và nâng cao trình độ, kỹ năng cho sinh viên qua những yêu cầu kiểm tra, đánh giá đối với sinh viên.

**** Đổi mới phương pháp, các chủ đề dạy và học***

Trong phương pháp dạy học truyền thống, đặc biệt các bộ môn Lý luận chính trị giảng viên thường sử dụng các phương

pháp thuyết trình, độc thoại hay ghi chép, gây ra tâm lý chán nản và sợ hãi với bộ môn Lý luận chính trị, từ đó quay lưng với bộ môn, cố gắng học cho qua, không có tác dụng với thực tiễn cuộc sống, song với hình thức giảng dạy trực tuyến, giảng viên sẽ thay thế và sử dụng các phương pháp giảng dạy khác nhau: sinh viên sẽ tự trình bày thảo luận, các nhóm khác nhận xét, và đặt câu hỏi, tranh luận. Giảng viên theo dõi và gợi ý linh hoạt cho sinh viên. Giảng viên linh động trong việc làm rõ những nội dung sinh viên còn chưa hiểu, hoặc những nội dung, quan điểm cơ bản. Làm rõ theo từng chủ đề chính, linh hoạt giải thích cho sinh viên hiểu. Giảng viên phải tạo điều kiện cho sinh viên làm quen với việc nhận xét, bình luận, đánh giá trên lớp để tạo thói quen cho sinh viên khi học online.

Giảng viên nên xây dựng các chủ đề mang tính xuyên suốt môn học, tạo logic và hệ thống cho sinh viên dễ dàng tiếp cận đến môn học. Mục đích của hoạt động này nhằm giúp sinh viên có những kiến thức sâu hơn và chủ động hơn trong việc liên kết, hệ thống kiến thức cũng như chủ động nắm vững kiến thức. Để làm điều đó, giảng viên cần hệ thống các chủ đề học, cụ thể hóa bằng những chuyên đề. Mỗi chuyên đề cần xác định và xây dựng các vấn đề nhỏ, đặt ra cho từng nhóm sinh viên thảo luận trước khi đến lớp. Từ đó, sinh viên sẽ thành lập các nhóm và bắt tay vào công việc tìm hiểu và thảo luận. Cụ thể, với bộ môn Tư tưởng Hồ Chí Minh, giảng viên có thể khái quát các vấn đề thảo luận như: Lý giải cơ sở ra đời và hoàn cảnh xuất hiện Tư tưởng Hồ Chí Minh; con đường cứu nước của Hồ Chí Minh; chủ nghĩa xã hội trong Tư tưởng Hồ Chí Minh so sánh

với chủ nghĩa Mác – Lenin; Tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng (lý do, giải pháp, thực tiễn); Tư tưởng Hồ Chí Minh về đoàn kết, văn hóa, giáo dục... liên hệ với thực tiễn hiện nay (biểu hiện, nguyên nhân, giải pháp). Đối với bộ môn Đường lối của Đảng Cộng sản Việt Nam có thể hình thành các chủ đề để cho các bạn sinh viên tranh luận như: lý do vì sao Pháp xâm chiếm Việt Nam, Triều Nguyễn trước cuộc xâm lược của Pháp, Các phong trào đã nổi ra, kết quả và nguyên nhân của kết quả; Quá trình thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam, các cao trào, cách mạng Tháng Tám năm 1945, các cuộc kháng chiến, các đường lối xây dựng kinh tế - chính trị - văn hóa, như: vấn đề Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa và sự ảnh hưởng đến sinh viên hiện nay?; Kinh tế thị trường (mặt trái và mặt tích cực) đối với văn hóa Việt Nam; các chủ đề liên quan đến quan hệ quốc tế và cơ hội cho sinh viên hiện nay và Hội nhập quốc tế với văn hóa Việt Nam hiện nay. Bộ môn Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác – Lenin có thể xây dựng các chủ đề: về phương pháp tư duy (các nguyên lý, các quy luật, các cặp phạm trù của phép biện chứng duy vật); quá trình hình thành các chế độ, các thành phần trong các chế độ đó; quá trình giàu lên của chủ nghĩa tư bản; lý giải sứ mệnh của giai cấp công nhân...

**** Giảng viên đổi mới phương pháp kiểm tra, đánh giá:***

Giảng viên nên xây dựng các đầu điểm để đánh giá cho sinh viên khách quan với nhiều hình thức đánh giá khác nhau: tham gia bình luận trên bài giảng của giảng viên, trò chơi, kiểm tra trắc nghiệm, thảo luận, xây dựng power point, thuyết trình, làm video bài kiểm tra, bài thu hoạch thực tế...

Đối với bộ môn Lý luận chính trị, giữa kỳ thường sẽ là yêu cầu sinh viên thực hiện quay video bài tập. Giảng viên cho các chủ đề hướng dẫn sinh viên thực hiện, sinh viên sẽ tiến hành họp nhóm, lập kế hoạch và tiến hành quay video. Quay video vừa giúp sinh viên có được nhiều những kỹ năng lập kế hoạch, lên kịch bản, tự tin trước ống quay... đồng thời khuyến khích được sự sáng tạo trong việc thực hiện video của sinh viên. Sau khi quay xong video, sinh viên gửi lại cho giảng viên cộng với bài tiểu luận word của chủ đề đó, giảng viên sẽ xem xét và tính điểm cho các nhóm. Với bộ môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam, giảng viên có thể yêu cầu sinh viên thực hiện quay video với các vấn đề như: Chọn địa điểm, chiến khu, di tích lịch sử có liên quan đến cách mạng Việt Nam từ 1858 đến 1975. Ví dụ: Giải phóng Biên Hòa, Xuân Lộc, Thành phố Hồ Chí Minh, Tây Nguyên, Huế - Đà Nẵng, tùy vào khu vực sinh viên sinh sống và học tập để lựa chọn địa điểm, chiến khu... Trong đó, sinh viên có thể chọn 1 hoặc nhiều sự kiện liên quan đến khu vực đang thực hiện. Từ đó, sinh viên phải xây dựng ý tưởng quay và viết tiểu luận cần làm rõ các vấn đề sau: Vị trí địa lý, ý nghĩa đối với lịch sử và sự phát triển đất nước; Nói được hoàn cảnh lịch sử (quốc tế và trong nước liên quan đến sự kiện, chiến dịch đó); Nói được diễn biến xảy ra; Kết quả đạt được, ý nghĩa của chiến lược ấy; Bài học cho cuộc sống hiện nay. Trong quá trình làm, sinh viên có thể sử dụng và tham khảo các đoạn video có trên internet nhưng phải ghi rõ nguồn tham khảo, và sử dụng như một tài liệu tham khảo làm bài hoàn chỉnh hơn. Đối với bộ môn Tư tưởng Hồ Chí Minh, sinh viên có thể quay về con người, sự nghiệp

Hồ Chí Minh; hoặc quay video về các Tư tưởng Hồ Chí Minh và vận dụng vào thực tiễn cuộc sống của sinh viên hiện nay. Đối với bộ môn Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác –Lenin, sinh viên có thể quay hoặc làm video về sự phát triển các hình thái kinh tế - xã hội; giai cấp công nhân hiện nay; vấn đề tiền tệ; vấn đề văn hóa, xã hội....

Đối với đánh giá thường kỳ, giảng viên có thể lựa chọn các cách sau:

Cách 1: lấy điểm trung bình các bài Test sau mỗi buổi học online

Cách 2: Tiến hành kiểm tra online trên lớp

Cách 3: Lấy điểm trung bình (từ điểm các nhóm chấm lẫn nhau với điểm giảng viên chấm) bài power point.

**** Giảng viên chuẩn bị tài liệu phục vụ cho giảng dạy trực tuyến***

Để giảng dạy trực tuyến có hiệu quả, giảng viên phải chuẩn bị tài liệu file mềm, các bài giảng video, các công nghệ phần mềm và đưa vào hoạt động giảng dạy. Tài liệu giảng viên cần chuẩn bị trước: Tài liệu file mềm môn học do giảng viên biên soạn, sát với việc học tập của sinh viên; các tài liệu word liên quan và tham khảo; video các nội dung bài học, môn học. Tải những tài liệu đó lên phần mềm Edmodo cho sinh viên dễ dàng dowload về sử dụng khi học tập.

Giảng viên phải lên kế hoạch xây dựng chi tiết kịch bản video, bao gồm: toàn bộ tiến trình bài giảng, ngôn ngữ, hình ảnh kèm theo, kết hợp với Phòng Truyền thông hoàn chỉnh kịch bản quay video. Kịch bản quay video cần chuẩn bị kỹ lưỡng giúp cho giảng viên tự tin trước máy quay và có thể tự tin tiến hành các hoạt động giảng dạy. Đồng thời trong kịch bản phải ghi chú rõ những nội dung cần phải bổ sung bằng

các tư liệu để clip bài giảng thêm đa dạng, phong phú. Tiến hành quay phim, cắt ghép, chỉnh sửa video: độ dài của video tùy vào từng nội dung giảng dạy giảng viên có thể xây dựng thời gian cho hợp lý, với các phần mục theo kế hoạch bài giảng, mỗi phần đều có sự tách biệt bằng các đoạn video quảng cáo về trường. Sau khi hoàn thiện video giảng viên gửi cho sinh viên theo dõi trước 1 tuần, yêu cầu sinh viên xem video bài giảng và thực hiện các yêu cầu môn học mà giảng viên đưa ra khi học online.

**** Sử dụng phần mềm hỗ trợ giảng dạy trực tuyến***

Trong giảng dạy e-learning bộ môn Lý luận chính trị có thể sử dụng nhiều phần mềm công nghệ thông tin có thể sử dụng, nhưng hiệu quả và hợp lý hơn cả là phần mềm Edmodo.

Đặc trưng của phần mềm này là: Giảng viên có thể sử dụng 1 user cho nhiều lớp học. Giao diện phần mềm dễ sử dụng, giống như các phần mềm facebook; workplace.... Sinh viên dễ dàng theo dõi những yêu cầu của giảng viên, chỉ cần điện thoại hay laptop có mạng internet. Có hệ thống danh sách sinh viên, sau mỗi lần thi giữa kỳ hay thường kỳ, hoàn toàn cập nhật điểm cho giảng viên, không làm mất thời gian chấm bài trắc nghiệm cho giảng viên. Tự động cập nhật điểm, số cột điểm, trung bình cho các bạn sinh viên. Có chương trình xây dựng các dạng trắc nghiệm, cùng lúc sinh viên có thể tham gia. Giảng viên chỉ cần cập nhật câu hỏi trắc nghiệm theo bộ môn cho sinh viên tham gia. Có giới hạn thời gian bắt đầu và kết thúc làm bài. Có kết nối với các trang video khác như youtube; google drive giảng viên có thể tải video bài giảng lên để dành cho sinh viên học tập.

2.3 Quá trình giảng dạy trực tuyến các bộ môn Lý luận chính trị

- *Giảng dạy trực tuyến các bài học trong chương trình môn học thông qua phần mềm Edmodo*

Sau khi đã chuẩn bị các điều kiện cho bài học trực tuyến, tại thời gian tiến hành giảng dạy bài học, trên phần mềm Edmodo giảng viên có thể thực hiện các nhiệm vụ sau đây:

Gửi bài video, tài liệu file word cho sinh viên trước 1 tuần hoặc 1 ngày học tùy vào nội dung bài giảng.

Giảng viên cần lên kế hoạch những nội dung hợp lý liên quan đến bài học để gửi cho sinh viên cùng thảo luận. Nên xây dựng những câu hỏi mang tính gần gũi và thu hút được sinh viên tham gia bài học.

Giảng viên có thể yêu cầu sinh viên xem clip và làm nhóm power point về một chủ đề được giảng viên nhắc đến trong bài học. Đây có thể được xem là bài kiểm tra cho sinh viên.

Đến thời gian tiến hành bài giảng, giảng viên đặt các câu hỏi cho sinh viên vào thảo luận. Tùy số lượng lớp đông, các bộ môn Lý luận chính trị thường có số lượng từ 100 sinh viên trở lên, nên thời gian cho sinh viên trả lời thường dài, mỗi câu hỏi thường kéo dài 30 phút. Trong khoảng 30 phút thảo luận đó, giảng viên phải: đánh giá câu trả lời của các sinh viên, đặt câu hỏi phụ, trao đổi, bình luận với các thành viên trong lớp. Giảng viên phải quan sát nhanh chóng các đáp án để tránh trường hợp sinh viên copy bài của bạn khác hoặc tài liệu trên mạng. Sau mỗi câu hỏi, giảng viên phải tổng hợp những bạn sinh viên trả lời hay, hoặc trả lời xuất sắc, cần biểu dương các bạn này, hoặc có thể tuyên bố cộng điểm cho sinh viên trước lớp. Trước

khi sang câu hỏi khác, giảng viên phải giải đáp đáp án đúng của câu hỏi trước để sinh viên thống nhất cách hiểu bài.

Giảng viên có thể cho sinh viên làm bài Test nhanh trong 10 – 15 phút trước khi kết thúc bài học, hoặc có thể yêu cầu sinh viên làm bài Test này khi về nhà học buổi tối, những bài Test này là những câu hỏi trắc nghiệm khách quan liên quan đến chủ nghĩa Mác – Lenin, Tư tưởng Hồ Chí Minh, Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam một cách khái quát nhất. Thường sẽ có 3-4 bài Test để lấy điểm thường kỳ cho các em, bằng cách chia 4 điểm các bài test này lấy điểm trung bình. Vừa giúp cho sinh viên nắm được kiến thức, vừa giúp cho giảng viên quản lý điểm thường kỳ dễ dàng hơn.

Hoặc giảng viên có thể yêu cầu sinh viên đưa bài power point đã làm từ trước gửi lên trên Edmodo cho các nhóm vào đánh giá và cho điểm. Cùng với điểm của giảng viên, điểm của các nhóm cũng sẽ đánh giá được sự hoạt động của các nhóm.

- *Kết hợp các hình thức giảng dạy trực tuyến và các hình thức giảng dạy khác*

Để hoạt động giảng dạy các bộ môn Lý luận chính trị đạt được hiệu quả tốt, trong quá trình giảng dạy, giảng viên có thể kết hợp giảng dạy trực tuyến với các hình thức dạy học khác, cụ thể:

Học tập trên lớp: Giảng viên sẽ tiến hành giải đáp và làm rõ các vấn đề được trao đổi, tranh luận trên Edmodo, đồng thời, định hướng nghiên cứu cho những nội dung tiếp theo. Trên lớp, giảng viên có thể sử dụng các phương pháp như thuyết trình, đối thoại, tranh luận với những vấn đề sinh viên còn thắc mắc. Khoảng thời gian này, giảng viên hỗ trợ cho sinh viên nắm rõ kiến thức bài học. Hoặc giảng

viên có thể sử dụng các phương pháp như cho sinh viên thuyết trình, trình bày, tranh luận các kết quả mà nhóm đã thực hiện, thông qua đó có thể chấm bài lấy điểm cho sinh viên.

Đi thực tế thăm quan: Mục đích của chuyến tham quan là tìm hiểu về lịch sử, các địa chỉ đỏ... phục vụ cho việc tìm hiểu thực tế lịch sử; đồng thời tạo điều kiện cho sinh viên có được cơ hội giao lưu, học hỏi lẫn nhau. Sau buổi tham quan, sinh viên viết báo cáo nộp lại cho giảng viên bộ môn lấy cơ sở đánh giá sinh viên.

Hỗ trợ giải đáp thắc mắc của sinh viên: sinh viên liên lạc với giảng viên qua điện thoại, mạng xã hội, ứng dụng phần mềm Edmodo, hoặc tổ chức một buổi gặp mặt trong tuần nhằm hỗ trợ cho sinh viên hoàn thành tốt các nhiệm vụ được giao.

3. MỘT SỐ KIẾN NGHỊ

Để thực hiện và sử dụng linh hoạt các hình thức dạy học, đặc biệt là ứng dụng E-learning vào giảng dạy các bộ môn Lý luận chính trị xin kiến nghị và đề xuất một số vấn đề sau:

Về phía các nhà trường: nên tạo điều kiện cho giảng viên về cơ chế, chính sách và chủ động trong việc lên kế hoạch sử dụng các hình thức dạy học ở mỗi kỳ học khác nhau. Đồng thời, cần nâng cao chất lượng cơ sở hạ tầng kỹ thuật và mạng internet tại các nhà trường. Đối với việc giảng dạy trực tuyến, nhà trường nên có cơ chế cụ thể hơn nữa cho giảng viên; thường xuyên trao đổi, hỗ trợ và chia sẻ với giảng viên để giúp giảng viên hoàn thành tốt nhiệm vụ. Cần có chiến lược và cụ thể hóa từng bước việc thực hiện dạy online: có kế hoạch từng kỳ, từng tháng cho giảng viên chuẩn bị và tiến hành quay

phim làm bài giảng trước. Nên thay đổi chương trình giảng dạy theo hướng online trước, sau đó giảng viên chuẩn bị tài liệu và quay video bài giảng. Mỗi môn học nên dần dần từng bước online và nên kết hợp với nhiều hình thức dạy học khác nhau.

Thời gian đầu khi các giảng viên dạy online thì có thể tự cho sinh viên mã code lớp học, sau này khi rộng rãi ở các khóa học sau khi đã thống nhất phần mềm giảng dạy thì nên tổ chức cho sinh viên học cách đăng nhập vào phần mềm ngay từ đầu kỳ, từ lúc các em còn học chính trị đầu khóa, giảng viên sẽ chuyên tâm hơn vào nội dung. Cơ sở vật chất cần phòng studio, trang thiết bị đầy đủ, mạng internet và nên có người chuyên phụ trách về nội dung dạy online trong nhà trường để hướng dẫn và có kế hoạch cụ thể cho các giảng viên tiến hành E-learning

Về phía giảng viên: trước hết, nên xác định tâm lý chủ động trong đổi mới giảng dạy, học hỏi không ngừng từ đồng nghiệp, từ các phương tiện truyền thông, sách báo và học hỏi từ chính sinh viên, thay đổi hình thức, phương pháp và kỹ năng giao tiếp sư phạm để theo kịp sự phát triển của thời đại, tránh lạc hậu; thường xuyên cập nhật nội dung bài học tạo nên sự sinh động cho bài học.

Về sinh viên: nên phát huy ưu thế là những người trẻ tuổi, tiếp cận công nghệ nhanh chóng và dễ dàng hơn, chú ý theo dõi các yêu cầu của giảng viên, thực hiện các nhiệm vụ của bộ môn, tích cực tham gia tranh luận, ý kiến trên phần mềm Edmodo và học trực tiếp trên lớp, để được giảng viên giải đáp những thắc mắc còn chưa rõ.

4. KẾT LUẬN

Giảng dạy là một quá trình tổng hợp hài hòa giữa các phương pháp dạy học, không có một hình thức nào là tối ưu hoàn toàn, trong quá trình giảng dạy, giảng viên cần làm chủ các hoạt động này để đạt được kết quả tốt nhất. Quan trọng hơn, dù hoạt động giảng dạy như thế nào, bản lĩnh nghề nghiệp và năng lực bản thân, sự yêu nghề, nhiệt huyết với nghề chính là điều kiện quan trọng nhất để giúp giảng viên thực hiện tốt các nhiệm vụ được giao. Sau mỗi kỳ học, giảng viên cần đúc rút cho bản thân những kinh nghiệm, kỹ năng để hoàn thiện hơn cho các học kỳ tiếp theo. Phát triển là quá trình đi lên, liên tục, sự đổi mới và sáng tạo là yếu tố không thể thiếu cho mỗi cá nhân, đặc biệt đối với giảng viên chính trị. Mỗi hoạt động của giảng viên với tâm huyết của mình đều sẽ nhận được sự yêu mến của sinh viên, đồng nghiệp và nhà trường, để sau mỗi giờ giảng giảng viên cảm thấy hạnh phúc hơn, cuộc sống trở nên ý nghĩa hơn và sinh viên sẽ tiếp thu bài học say mê hơn.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Hoàng Anh (Chủ biên) Đỗ Thị Châu – Nguyễn Thạc (2009), “*Hoạt động giao tiếp nhân cách*”, NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.
2. Bộ Giáo dục - Đào tạo (2008). Chỉ thị số 55/2008/CT –BGDDT “*Về tăng cường giảng dạy, đào tạo và ứng dụng công nghệ thông tin trong ngành giáo dục giai đoạn 2008 – 2012*”.
3. Nguyễn Thị Minh Phượng, Phạm Thị Thủy, Lê Việt Chung (2016), “*Cẩm nang phương pháp sư phạm*”, NXB Tổng hợp thành phố Hồ Chí Minh.
4. Trần Thanh Điện, Nguyễn Thái Nghe (2017), “Các mô hình E-learning hỗ trợ dạy và học”, *Tạp chí Khoa Học Trường Đại học Cần Thơ*, chuyên đề khoa học công nghệ thông tin, tr.103-111.
5. Lê Huy Hoàng, Lê Xuân Quang (2011), *E-learning và ứng dụng trong dạy và học*, NXB Sư Phạm Hà Nội.
6. Trần Thị Mai Phương, “Một mô hình chia sẻ nội dung cho các hệ thống đào tạo trực tuyến”, *Tạp chí Đại học Quốc gia Hà Nội*, 25.